МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

Кафедра української мови, літератури та методики навчання

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ОСНОВИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ»

2021 рік вступу

Код дисципліни	ОК 4
Освітній рівень	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	цикл загальної підготовки, нормативна навчальна дисципліна
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Освітньо-професійна програма	«Середня освіта (Українська мова і література)» денної і заочної форм навчання

Кількість часу на вивчення дисципліни (3 кредити ECTS (90 годин))

	Денна	Заочна
Лекції	18	4
Практичні заняття	18	4
Самостійна робота (СРС)	54	82
Форма контролю	залік	залік

1. Анотація курсу

Силабус складено на основі типових навчальних програм «Безпека життєдіяльності» та «Основи охорони праці» що розроблені відповідно до спільного наказу Міністерства освіти і науки України, Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи та

Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 21.10.2010 року, № 969/922/216 «Про організацію та вдосконалення навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту у вищих навчальних закладах України».

Місце освітнього компонента в освітньо-професійній програмі:

Дисципліну включено до циклу дисциплін загальної підготовки.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є основні поняття про вирішення професійних завдань за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення внутрішніх і зовнішніх небезпек, що спричиняють надзвичайні ситуації та їхніх негативних наслідків.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення основ безпеки життєдіяльності та здоров'я людини потребує знань з екології, біології, фізики, хімії; отримані знання застосовуються під час вивчення таких навчальних дисциплін: фізичне виховання, основи екології, безпека праці в аграрному виробництві тощо.

Програма навчальної дисципліни складається з таких *змістових модулів*:

1. Безпека життєдіяльності.
2. Охорона праці.
3. Цивільна оборона.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: забезпечити відповідні сучасним вимогам знання студентів про загальні закономірності виникнення і розвитку небезпек, надзвичайних ситуацій, в першу чергу техногенного характеру, їх властивості, можливий вплив на життя і здоров'я людини та сформувати у майбутніх фахівців з вищою освітою необхідного в їхній подальшій професійній діяльності рівня знань та умінь з правових і організаційних питань безпеки життєдіяльності, охорони праці та цивільної оборони, а також активної позиції щодо практичної реалізації принципу пріоритетності життя та здоров`я людини.

Основні завдання курсу:

навчити студентів

- ідентифікувати потенційні небезпеки;
- визначати небезпечні, шкідливі та вражаючі фактори, що породжуються джерелами цих небезпек;
- прогнозувати можливість і наслідки впливу небезпечних та шкідливих факторів на організм людини;
- розробляти заходи та застосовувати засоби захисту від дії небезпечних та шкідливих факторів;
- правовим та організаційним питанням охорони праці, структурі державного нагляду та громадського контролю, відповідальності керівників за порушення законодавства з охорони праці, методам аналізу травматизму;
- основам гігієни праці та виробничої санітарії;
- техніці безпеки – комплексу організаційних, технічних заходів та засобів, що відвертають нещасні випадки на виробництві;
- протипожежній безпеці та профілактиці;
- приладам та засобам контролю безпечних умов праці;
- будувати моделі розвитку надзвичайних ситуацій;
- визначати рівні ризику надзвичайних ситуацій;
- обґрунтовувати комплекс заходів, спрямованих на відвернення надзвичайних ситуацій, захисту персоналу, населення, матеріальних та культурних цінностей в умовах надзвичайних ситуацій;

- інтерпретувати новітні досягнення в теорії та практиці управління ризиками у випадку виникнення НС;

- визначати першочергові заходи, сили і засоби та забезпечувати скоординовані дії щодо ліквідації та подолання наслідків НС.

Очікувані результати навчання:

Дисципліна формує такі загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 4. Здатність працювати в команді.

ЗК 6. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Дисципліна формує такі фахові компетентності (ФК):

ФК 16. Здатність розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Програмні результати навчання

ПРН 6. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (вітчизняний, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.

ПРН 17. Здатний до рефлексії, має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання:

Windows 7, Mozilla Firefox, MS Office 2010; OpenOffice.org (11); доступ до електронних журналів бібліотеки; доступ до електронних бібліотечних ресурсів світу; комп'ютер, проєктор, інтерактивна дошка.

2. Організація навчання

Методи навчання:

словесні (лекція, бесіда, диспут);

наочні (демонстрування, ілюстрування);

практичні (практична робота, робота з інформаційними джерелами, виконання вправ);

інноваційні технології (методи інтерактивного навчання).

Навчальні заняття для здобувачів вищої освіти денної і заочної форм навчання під час дистанційної освіти здійснюється в синхронному режимі за допомогою технологій дистанційного навчання (онлайн-зв'язок програмного забезпечення Zoom, Google Meet, соціальних месенджерів Viber, Telegram тощо) та асинхронному за допомогою електронної пошти, соціальних мереж, Google Classroom.

Політика курсу

– Політика щодо дедлайнів та перескладання:

Система взаємодії зі здобувачами освіти відбувається відповідно до принципів студентоцентрованого навчання та рівного доступу до здобуття якісної освіти. Роботи, які подаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчий бал (-2 бали). Перескладання відбувається до завершення вивчення курсу.

– Політика щодо академічної доброчесності:

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені.

– Політика щодо відвідування:

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

За об'єктивних причин (наприклад: хвороба, стажування, національна/міжнародна кредитна мобільність, дуальне навчання тощо) освітній процес може відбуватися в режимі онлайн (змішана форма навчання) за погодженням із деканатом та керівником курсу.

Структура дисципліни

Тема	Лекції	Практичні	СРС
Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності			
1. Вступ. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності	1/0,5	1/-	5/8
2. Природні, техногенні, соціальні, політичні та комбіновані небезпеки	2/0,5	2/1	4/6
3. Психологічна та фізіологічна надійність людини	1/-	1/-	4/7
4. Надання першої долікарської допомоги при фізіологічному порушенні анатомічної цілісності організму	2/0,5	2/1	5/7
Змістовий модуль 2. Охорона праці			
1. Вступ. Законодавчо-нормативна база України в галузі охорони праці	1/0,5	1/-	6/8
2. Система управління охороною праці	2/0,5	2/-	3/5
3. Мікроклімат на робочому місці. Оздоровлення повітряного середовища. Виробниче освітлення, шум та вібрації.	1/-	1/-	4,5/8
4. Пожежна та електробезпека на робочому місці	2/0,5	2/1	4,5/7
Змістовий модуль 3. Цивільна оборона			
1. Структурна підпорядкованість та ланки функціонування служби Цивільної оборони України	1/-	1/-	4/7
2. Надзвичайні ситуації мирного часу. Сучасні засоби ураження.	2/-	2/-	5/7

3. Надзвичайні ситуації воєнного часу. Дії населення в умовах надзвичайних ситуацій воєнного характеру.	3/1	3/1	9/12
Разом	**18/4**	**18/4**	**54/82**

3. Система оцінювання

Оцінювання

Навчальні досягнення студентів оцінюються за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у шкалу ECTS. Загальний підсумковий бал з дисципліни визначається на основі додавання (знаходження суми) балів за всі види робіт, які передбачені робочою програмою з дисципліни. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність із дисципліни, становить 90 балів та до 10 балів здобувач освіти може отримати під час складання екзамену. ***Підсумкова оцінка*** є сумою балів, які отримує студент за поточну роботу на практичних заняттях, виконання завдань для самостійної роботи студентів, модульний контроль та (за бажанням студента) складання іспиту.

Розподіл балів між видами робіт:

Види робіт	Кількість балів
Усні відповіді на практичних заняттях	24
Модульна робота (1)	38
Модульна робота (2)	38
Всього балів:	100

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Національна шкала	Середньозважений бал	Рівні навчальних досягнень студентів
A	90-100	Відмінно	4,51-5,00	Високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями
B	82-89	Добре	4,01-4,50	Достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження
C	74-81	Добре	3,50-4,00	Середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками

D	64-73	Задовільно	2,83-3,43	Середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками
E	60-63	Задовільно	2,51-2,75	Рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижчим за середній
F X	35-59	Незадовільно	2,00-2,50	Низький рівень володіння навчальним матеріалом, студент не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з дисципліни
F	1-34	незадовільно	0,00-1,99	Низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за шкалою ECTS

Оцінювання в системі ECTS	**Оцінювання за 100-бальною шкалою**	**Критерії оцінювання**
A	**90-100**	Студент вільно володіє навчальним матеріалом, успішно розв'язує завдання підвищеної складності, аргументовано висловлює свої думки, виявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань, під час виконання самостійної роботи. Основні питання розкриває на високому теоретичному й практичному рівнях, без ускладнень орієнтується в матеріалі, повністю відповідає на додаткові запитання. Якість відповідей свідчить про вільне володіння навчальним матеріалом, а також про ознайомлення з додатковим матеріалом із навчальної дисципліни. Набуті компетенції творчо застосовує в професійній предметній діяльності.
B	**82-89**	Студент володіє навчальним матеріалом у межах програми навчальної дисципліни на творчому рівні. Під час відповідей виявляє вільне володіння лекційним і практичним матеріалом, проте у відповідях допускає неточності.
C	**74-81**	Студент володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, проте не має достатніх знань та

		вмінь для формулювання висновків, допускає суттєві неточності. Розкриває основні питання, а на додаткові відповідає неповно. Ознайомлення з додатковими джерелами не є систематизованим.
D	**64-73**	Студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу, уміє використовувати знання в стандартних ситуаціях. Послуговується тільки загальним поняттєвим апаратом, у цілому орієнтується в досліджуваному предметі.
E	**60-63**	Студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу, уміє використовувати знання в стандартних ситуаціях. Послуговується тільки загальним поняттєвим апаратом, у цілому орієнтується в досліджуваному предметі, але розкриваючи основні питання допускає суттєві помилки.
FX	**35-59**	Студент володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно. Робить принципові помилки у відповідях, не може дати обґрунтовані відповіді на всі основні питання викладача, не орієнтується в основних теоретичних і практичних положеннях курсу або не засвоїв окремі розділи курсу.
F	**1-34**	Низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни.

4. Інформаційне забезпечення

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Мельник О. С. Методичні вказівки до виконання модульної контрольної роботи з дисципліни «Безпека життєдіяльності та охорона праці». Глухів: РВВ ГНПУ ім. О. Довженка. 2012. 24 с.
2. Мягченко О. П. Безпека життєдіяльності людини та суспільства : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 384 с.
3. Мягченко О. П. Безпека життєдіяльності людини та суспільства: навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2006. 384 с.
4. Пістун І. П., Трунова І. О., Мервінський Р. І., Олянишен Т. В. Безпека життєдіяльності : навч. посіб. Львів : Укр. акад. друкарства. 2013. 562 с.

Допоміжна:

1. Баб’як О. С., Сітенко О. М., Ківва І. В. Безпека життєдіяльності : навч. посіб. Харків : Ранок, 2000. 304 с.
2. Практикум із курсу «Цивільна оборона» : Навч. посібник / М. А. Кулаков та інші. Харків : Факт, 2007. 120 с.

3. Основи охорони праці : підручник / К. Н. Ткачук, М. О. Халімовський, В. В. Зацарний та ін. Київ : Основа, 2006. 448 с.
4. Запорожець О. І., Протоєрейський О. С., Франчук Г. М., Боровик І. М. Основи охорони праці. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 264 с.
5. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці : навч. посіб. 4-те вид., допов. і перероб. Київ : Університет «Україна», 2009. 295 с.
6. Охорона праці : навч. посіб. / З. М. Яремко, С. В. Тимошук, О. І. Третяк, Р. М. Ковтун; за ред. проф. З. М. Яремка. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 374 с.
7. Катренко Л. А., Кіт Ю. В., Пістун І. П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум : навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2009. 540 с.
8. Жидецький В. Ц. Основи охорони праці. Підручник. Львів : УАД, 2006. 336 с.